

Μητροπολιτικό Πάρκο Ελληνικού

Πηγές νερού για τη δημιουργία πρασίνου, λιμνών αναψυχής και άλλες χρήσεις

του **ΑΝΔΡΕΑ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ***

λύματα). Από την υπόψη μελέτη προέκυψε ότι τα κατάλληλα επεξεργασμένα λύματα (τα οποία μάλιστα διατίθενται σε μεγάλες ποσότητες στο Λεκανοπέδιο και καθημερινά απορρίπτονται στη θάλασσα), αποτελούν την ασφαλή και ενδεδειγμένη λύση. Με αυτό το δεδομένο εξετάστηκαν και προτάθηκαν κατά καιρούς τα παρακάτω:

- Στο Ερευνητικό Πρόγραμμα διερεύνησης δυνατοτήτων ανάπλασης και ανάπτυξης Ολυμπιακών εγκαταστάσεων στο Αεροδρόμιο Ελληνικού ΟΡΣΑ - ΕΜΠ 2001, είχε προταθεί η κατασκευή εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων στο χώρο του πρώην αεροδρομίου στο οποίο θα γινόταν επεξεργασία της υγρής μόνο φάσης αστικών λυμάτων, από τον προγραμματισμένο τότε Συμπληρωματικό Αγωγό Ακαθάρτων (ΚΘ) από την ΕΥΔΑΠ. Ο κεντρικός αυτός αγωγός προεβλέπετο να διέρχεται (σε σήρα-

γα) το χώρο του Αεροδρομίου, και σ' αυτόν προεβλέπετο να απορρίπτεται η στερεά φάση των λυμάτων, για να γίνει επεξεργασία της στο υφιστάμενο Κέντρο επεξεργασίας λυμάτων του Λεκανοπεδίου στην Ψυττάλεια, και έτσι να αποφεύγεται η επεξεργασία τους στο Ελληνικό και η διάθεση της λυματολάσπης, που όπως είναι γνωστό, δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στο περιβάλλον.

- Στην πρόσφατη μελέτη δημιουργίας Μητροπολιτικού Πάρκου Ελληνικού, μετά από σχετικό διεθνή διαγωνισμό (ΟΡΣΑ 2007), επανεξετάστηκε το θέμα των πηγών νερού με βάση τα νέα δεδομένα (κατάργηση από την ΕΥΔΑΠ του ΚΘ και το μικρό δυναμικό των υπόγειων οριζόντων, που προέκυψε από σχετική υδρογεωλογική μελέτη και ερευνητικές υδρογεωτρήσεις από το ΙΠΜΕ που έγιναν στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Έργων) και προτάθηκε

ως η πλέον ενδεδειγμένη λύση σε πρώτη φάση (όπου δεν θα απαιτούνται μεγάλες ποσότητες νερού) να χρησιμοποιηθούν οι υπόγειοι υδροφόροι οριζόντες που υπάρχουν στο χώρο του Αεροδρομίου. Στη συνέχεια ως μόνιμη λύση προτάθηκε να χρησιμοποιηθούν επεξεργασμένα λύματα από το Κέντρο Ανάκτησης Νερού στον Ελαιώνα (ΚΑΝΕ) αποφεύγοντας έτσι τον κίνδυνο υφαλμύρυνσης των υδροφόρων οριζόντων και τη δημιουργία ολοκληρωμένης εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων στο Ελληνικό, με όλα τα περιβαλλοντικά προβλήματα που θα δημιουργούσε.

Το Κέντρο Ανάκτησης Νερού στον Ελαιώνα προτάθηκε, μετά από σχετική μελέτη για τις πηγές νερού για άρδευση κλπ. στο Λεκανοπέδιο (εκτός συστήματος ΕΥΔΑΠ), που εκπονήθηκε από την ΕΥΔΕ/ΟΕ 2004 του ΥΠΕΧΩΔΕ, στο πλαίσιο των Ολυ-

μπιακών Έργων και ανάπλασης περιοχών του Φαληρικού Όρμου. Το ΚΑΝΕ προβλέπεται να δημιουργηθεί στον Ελαιώνα σε κατάλληλη θέση και σ' αυτό θα γίνεται η επεξεργασία της υγρής μόνο φάσης από τα λύματα του Κεντρικού Αποχετευτικού Αγωγού (ΚΑΑ) (ο οποίος διαθέτει μεγάλες ποσότητες λυμάτων) ενώ η στερεά φάση (ιλύς), μέσω των δύο υφιστάμενων ΚΑΑ, θα οδηγείται και θα γίνεται η επεξεργασία της στην Ψυττάλεια όπως συμβαίνει και σήμερα.

Τέλος, σημειώνεται ότι το ΚΑΝΕ μπορεί να καλύπτει όλες τις ανάγκες σε νερό από τον Ελαιώνα, το Φαληρικό Όρμο, το Πολιτιστικό Κέντρο στο χώρο του πρώην Ιπποδρόμου μέχρι τον Αγ. Κοσμά και το Μητροπολιτικό Πάρκο Ελληνικού. Η θέση και οι περιοχές που θα εξυπηρετούνται από το ΚΑΝΕ φαίνονται στο συνημμένο σχέδιο.

Η Ελλάδα δεν ήταν, ούτε είναι κατάλληλος τόπος για την εγκατάσταση πυρηνικών εργοστασίων. Αυτή είναι η θέση του ΤΕΕ διαχρονικά. Το γεγονός επιβεβαιώνει και ο πρώην Πρόεδρος του και επί σειρά ετών υπουργός Ευάγγελος Κουλουμπής, με τρόπο αποκαλυπτικό, μάλιστα, στο βιβλίο που προετοιμάζει να εκδώσει το ΤΕΕ. Το επίκαιρο αυτό κεφάλαιο –εξαιτίας της συζήτησης που προκάλεσε η πρόσφατη αναφορά στο θέμα από τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ Γιώργο Σουφλιά– προδημοσιεύουμε σήμερα, έτσι ώστε να θυμηθούν οι παλαιότεροι και να γνωρίζουν οι νεότεροι.

Το 1976 ανακοινώθηκε ότι η χώρα μας θα κατασκευάσει πυρηνικό εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Μάλιστα ανακοινώθηκε και η θέση, στην οποία θα κατασκευαστεί: η Κάρυστος. Το ΤΕΕ θεώρησε ότι η απόφαση ήταν βιαστική και δεν στηρίχτηκε σε σωστές μελέτες. Ζήτησε από την Κυβέρνηση, πριν παρθεί η οριστική απόφαση, να προηγηθεί διάλογος που θα αποδείκνυε αν το έργο έπρεπε να κατασκευαστεί ή το αντίθετο. Έθεσε μια σειρά ερωτημάτων και ζητούσε απάντηση από

του ελληνικού δικτύου κι αυτό θα σήμαινε τεράστιες εφεδρείες στις περιπτώσεις συντήρησής της.

στ. Το ΤΕΕ έθεσε και το πρόβλημα της τεχνολογικής και οικονομικής εξάρτησης από τις χώρες που θα προμηθεύονταν το καύσιμο και τα ανταλλακτικά. Ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης θα μπορούσε να σταματήσει η προμήθεια του εμπλουτισμένου ουρανίου, με το πρόσχημα της πιθανής χρησιμοποίησής του για πολεμικούς σκοπούς.

ζ. Η πείρα από την εγκατάσταση πυρηνικών εργοστασίων αποδεικνύει ότι οι αντιδραστήρες δεν είναι τόσο ασφαλείς όσο τους παρουσιάζαν. Έχουν συμβεί πολλά ατυχήματα και μικρά και

παράθεση ανάμεσά μας στην «Ελευθεροτυπία», που αφιέρωσε πολύ χώρο και έδωσε μεγάλη δημοσιότητα. Ήταν μια αντιπαράθεση με πειστικά επιχειρήματα και από τους δύο. Δεν γνωρίζω ποιος έπεισε τους περισσότερους αναγνώστες. Όμως όλοι γνωρίζουν ότι πυρηνικό εργοστάσιο δεν έγινε στην Ελλάδα.

Όταν έγινε Υπουργός Ενέργειας (1982) αντιμετώπισα ισχυρές πιέσεις στο Συμβούλιο Ενέργειας της ΕΟΚ.

Όλες οι άλλες 9 χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ήσαν σαφώς υπέρ της εγκατάστασης πυρηνικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με πρώτους τους Γάλλους, τους Βέλ-

Πυρηνικό εργοστάσιο στην Ελλάδα: 10 περιοχές εξετάστηκαν, καμιά κατάλληλη

του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ**

το αρμόδιο Υπουργείο Ενέργειας και τη ΔΕΗ.

Αναφέρονται μερικά από τα απλά ερωτήματα που έθεσε τότε το ΤΕΕ στην Κυβέρνηση:

α. Σε ποιες μελέτες στηρίχτηκε η απόφαση για εγκατάσταση πυρηνικού εργοστασίου.

β. Σε μια Ελλάδα με τόσο υψηλή σεισμογένεια πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί όταν παίρνουμε τέτοιες αποφάσεις.

γ. Σε περίπτωση πυρηνικού ατυχήματος οι συνέπειες για τον ελληνικό λαό θα ήταν εξαιρετικά δυσμενείς. Όπως έχει διαπιστωθεί η έκταση ενός τέτοιου ατυχήματος μπορεί να πλήξει σε απόσταση μέχρι 200 χλμ. από τον πυρηνικό σταθμό. Η Κάρυστος, που είχε επιλεγεί, απέχει μόλις 60 χλμ. από την Αθήνα, όπου κατοικεί το 1/3 του ελληνικού πληθυσμού.

δ. Η πιθανότητα πυρηνικού ατυχήματος στη χώρα μας γίνεται πιο μεγάλη, γιατί δεν πρέπει να παραβλέψουμε τους κινδύνους μιας πολεμικής σύρραξης.

ε. Η μονάδα των 1.000 ΜWΕ που προβλεπόταν να εγκατασταθεί στην Κάρυστο ήταν, για τα δεδομένα τουλάχιστον εκείνης της εποχής, πολύ μεγάλη. Θα κάλυπτε πολύ περισσότερο από το 10% της συνολικής δυναμικότητας

μεγάλα.

Ακόμη είναι πιθανά και τα ανθρώπινα σφάλματα. Στη χώρα μας πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί.

Το θέμα, λοιπόν, της εγκατάστασης πυρηνικού εργοστασίου στη χώρα μας είναι σοβαρό και η λήψη σωστών αποφάσεων προϋποθέτει εμπεριστατωμένες μελέτες που θα παίρνουν υπόψη τους το πρόβλημα του ελληνικού χώρου (σεισμογένεια κλπ.). Γι' αυτό δεν πρέπει να παρθεί πρόχειρα μια απόφαση, την οποία θα πληρώσει ακριβώς η χώρα μας στο μέλλον. Γιατί τότε θα είναι πλέον αργά...

Υπέρμαχος στην εγκατάσταση πυρηνικού εργοστασίου στην Ελλάδα ήταν τότε ο σπουδαίος Καθηγητής του ΜΙΤ και φίλος Ηλίας Γυφτόπουλος. Ο Πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής, γοητευμένος από την προσωπικότητα του Ηλία Γυφτόπουλου, τον έφερε στην Ελλάδα και τον τοποθέτησε Πρόεδρο του ΕΣΕ (Εθνικό Συμβούλιο Ενέργειας), ίσως με την απώτερη σκέψη να τον βάλει στην πολιτική.

Με τον Ηλία Γυφτόπουλο, αν και ήμασταν φίλοι, είχαμε μεγάλες κόντρες για τα πυρηνικά. Η κόντρα άρχισε από Συνέδρια και Ημερίδες, που έγιναν για την εγκατάσταση πυρηνικού εργοστασίου στην Ελλάδα και κατέληξε σε αντι-

γους και τους Γερμανούς. Ιδιαίτερα οι Γάλλοι που ήσαν πρώτοι στον κόσμο στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνικά εργοστάσια. Είχαν τυποποιήσει τις πυρηνικές μονάδες, που κατασκεύαζαν οι ίδιοι και είχαν ρίξει σημαντικά το κόστος κατασκευής τους. Αρμόδιος Γάλλος Υπουργός ήταν ο Ζαν –Πιέρ Σεβενεμάν, στενός φίλος μου τότε.

Όλοι οι άλλοι υπουργοί της ΕΟΚ δεν μπορούσαν να καταλάβουν τις αντιρρήσεις μας. Ακριβώς γιατί οι Ευρωπαίοι φίλοι μας αγνοούσαν τι θα πει σεισμός. Με ρωτούσαν γιατί δεν κατασκευάζουμε πυρηνική μονάδα και όταν τους μιλούσα για τη σεισμογένεια του ελληνικού εδάφους με ξαναρωτούσαν με αφοπλιστική αφέλεια: «Και γιατί η Ιαπωνία, που έχει τόσο μεγάλη σεισμογένεια, έχει κατασκευάσει τόσα πολλά πυρηνικά εργοστάσια». Η απάντησή μου ήταν ότι η ελληνική σεισμογένεια είναι διαφορετική από αυτή της Ιαπωνίας, ότι είναι διαφορετική η συμπεριφορά σεισμού στην Ελλάδα από αυτή του σεισμού της Ιαπωνίας.

Πάντως για την αντίθεσή μου στην ίδρυση πυρηνικού εργοστασίου στην Ελλάδα δικαιώθηκα. Ως Υπουργός Ενέργειας βρήκα απόρρητη έκθεση του Αμερικανού Συμβούλου (EBASCO)

που είχε προσλάβει η ΔΕΗ για τη μελέτη του θέματος.

Η εντολή ήταν να επιλέξει 10 θέσεις στον ελληνικό χώρο (όλες κάτω από τον Όλυμπο μέχρι και την Πελοπόννησο) και να επιλέξει την καταλληλότερη, 10 θέσεις σε απόσταση από κατοικημένες περιοχές και με μικρή σεισμικότητα. Το πόρισμα της έκθεσης απέκλεισε και τις 10 θέσεις που είχαν επιλεγεί.

Θεός». Σχεδόν όλες οι χώρες κατασκεύαζαν πυρηνικά εργοστάσια για να λύσουν το πρόβλημα της ηλεκτρικής ενέργειας.

Μέσα σε λίγα χρόνια η κατασκευή πυρηνικών εργοστασίων πήρε ξέφρενους ρυθμούς με αποτέλεσμα το 15% της παγκόσμιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να καλύπτεται από τα πυρηνικά εργοστάσια.

πήρχαν δύο τέτοιες, που τις χαρακτήριζαν ως πραγματικές βόμβες και μονάδες από τις οποίες η Ελλάδα κινδύνευε άμεσα. Γι' αυτές τις μονάδες η Ευρωπαϊκή Ένωση πλήρωσε τη Βουλγαρία για να κλείσουν.

Η χώρα μας το 1976 πήρε τη μεγάλη απόφαση να προχωρήσει στην κατασκευή «Πυρηνικού» 60 χιλιόμετρα από την Αθήνα, στην Κάρυστο. Η απόφαση

εργοστάσιο στην περιοχή όπου ζει.

Μετά το Τσερνομπίλ ελάχιστες χώρες, όπως η Γαλλία, συνέχισαν να κατασκευάζουν «Πυρηνικά» ενώ κάποιες χώρες, όπως η Σουηδία, σταμάτησαν να λειτουργούν κάποιες πυρηνικές μονάδες.

Στην Ελλάδα όταν ξεσηκώθηκε ο κόσμος και απέτρεψε την εγκατάσταση «Πυρηνικού» στην Κάρυστο, η τότε Κυβέρνηση της ΝΔ ανέθεσε στην ΕΜΠΑΣΚΟ (μεγάλη αμερικάνικη εταιρεία με ειδικευση στα Πυρηνικά) να συντάξει μελέτη για την εξεύρεση της κατάλληλης θέσης. Την περίοδο των συζητήσεων για να μη γίνει το «Πυρηνικό» στην Κάρυστο, ήμουν Πρόεδρος του ΤΕΕ και πρωτοστάτησα στους αγώνες. Όμως το 1982, όταν η ΕΜΠΑΣΚΟ παρέδωσε την έκθεσή της, ήμουν Υπουργός Ενέργειας. Και για μένα η Έκθεση της ΕΜΠΑΣΚΟ ήταν μια δικαίωση.

Σήμερα πολλές ευρωπαϊκές χώρες, μετά τα νέα δεδομένα (υψηλές τιμές του πετρελαίου αλλά και κίνδυνος διακοπής της τροφοδοσίας με ρωσικό φυσικό αέριο) επανεξετάζουν την κατασκευή πυρηνικών εργοστασίων.

Για τη χώρα μας όμως τίποτα δεν άλλαξε για να αναθεωρήσουμε την απόφασή μας. Όλα συνηγορούν ότι θα πρέπει να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο κατασκευής πυρηνικής μονάδας στη χώρα μας. Τουλάχιστον για τα επόμενα 20-30 χρόνια έως ότου η τεχνολογία μας δώσει πυρηνικούς αντιδραστήρες απόλυτα ασφαλείς.

Βέβαια η ιδανική λύση θα ήταν η πυρηνική σύντηξη. Η οποία παράγει ενέργεια πολύ φθηνή, αλλά και κάτω από συνθήκες απόλυτα ασφαλείς.

Αυτό όμως είναι ένα «κόνειρο» για την ανθρωπότητα, που μάλλον θα καθυστερήσει για πολύ ακόμη η πραγματοποίησή του.

Μέχρι τότε η χώρα μας θα πρέπει να αντιμετωπίσει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνεχίζοντας την αξιοποίηση των εγχώριων πηγών (κυρίως λιγνίτες αλλά και υδροηλεκτρικά έργα).

Παράλληλα, βέβαια θα πρέπει να δώσει έμφαση σε δύο άλλους τομείς:

α. Στις ήπιες μορφές ενέργειας με έμφαση στην αιολική

και β. στην ενοποίηση του δικτύου μας με τα ηλεκτρικά δίκτυα των άλλων χωρών. ■

Ένα σύντομο ιστορικό

Στις αρχές της δεκαετίας του '70, πριν τις δύο πετρελαϊκές κρίσεις, το μεγαλύτερο ποσοστό της ηλεκτρικής παραγωγής, σε όλες τις χώρες, προερχόταν από το φθινό πετρέλαιο. Στις αρχές της δεκαετίας του '70, το βαρέλι είχε περίπου 1,50 δολάριο.

Μετά όμως τις δύο πετρελαϊκές κρίσεις η ανθρωπότητα κινδύνευσε να γνωρίσει μια κατάρρευση. Η τρομακτική άνοδος στις τιμές του πετρελαίου κλόνησε τις οικονομίες όλων των χωρών. Και το ενεργειακό πρόβλημα έγινε κορυφαίο.

Σ' αυτή την περίοδο όλες οι χώρες αναζητούν φθηνές λύσεις για παραγωγή ηλεκτρισμού. Και τότε η πυρηνική ενέργεια θεωρήθηκε ως «ο από μηχανής

Το 1989 λειτουργούσαν σε όλο τον κόσμο 430 πυρηνικά εργοστάσια και ήταν υπό κατασκευή άλλα 100 περίπου. Από τα 430 εργοστάσια, τα 110 λειτουργούσαν στις ΗΠΑ, τα 56 στη Σοβ. Ένωση, τα 55 στην Γαλλία και τα 39 στην Ιαπωνία.

Ιδιαίτερα για τη χώρα μας ενδιαφέρει η Βουλγαρία, της οποίας τα πυρηνικά εργοστάσια είναι χαμηλής τεχνολογίας και η πιθανότητα για πυρηνικό ατύχημα είναι πολύ μεγάλη. Είναι Σοβιετικής Ένωσης η προέλευσή τους, έχουν μειωμένες προδιαγραφές και γι' αυτό είναι πολύ επικίνδυνα. Λέγεται ότι οι Σοβιετικοί αντιδραστήρες του τύπου 230 έχουν 100 φορές περισσότερες πιθανότητες ατυχήματος.

Στο Κοζλοδουίτ της Βουλγαρίας υ-

θεωρήθηκε ότι ήταν πρόχειρη, βιαστική και ότι δεν είχε τεκμηριωθεί. Για τη χώρα μας ο πιο σημαντικός λόγος για μη κατασκευή πυρηνικού εργοστασίου –όπως προαναφέρθηκε– είναι η σεισμολογία.

Η σεισμολογία

Η μεγάλη σεισμολογία και οι ιδιαιτερότητες των σεισμών στη χώρα μας όχι μόνο αυξάνει υπερβολικά το κόστος κατασκευής πυρηνικού εργοστασίου αλλά αυξάνει κατακόρυφα και τις πιθανότητες για πυρηνικό ατύχημα.

Τα πολλά ατυχήματα που είχαν συμβεί, με χειρότερο το Τσερνομπίλ έχουν δημιουργήσει επιφυλάξεις στον απλό πολίτη, που αντιμετωπίζει με τρόπο την προοπτική να εγκατασταθεί πυρηνικό

Στο πλαίσιο του προβληματισμού που αναπτύσσεται την περίοδο αυτή για τον τρόπο έκδοσης οικοδομικών αδειών, και με την καλοπροαίρετη πρόθεση να βοηθήσουμε την προσπάθεια για ριζική μεταρρύθμιση της πολεοδομικής νομοθεσίας, θεωρούμε απαραίτητο να παρουσιάσουμε εν συντομία τη διαδικασία για την έκδοση οικοδομικών αδειών που ισχύει στη Γαλλία με έμφαση στα στοιχεία διαφοράς φιλοσοφίας, σε σχέση με όσα ισχύουν στη χώρα μας. Αυτή η διαφορά φιλοσοφίας έχει ως αποτέλεσμα μια διαφορετική συμπεριφορά προς τον αι-

προβλέπονται από το νόμο.

Πληρότητα φακέλου

Γαλλία:

- Η υπηρεσία διαθέτει χρονικό διάστημα ενός μήνα για να αποφασίσει για την πληρότητα του φακέλου και να ζητήσει τυχόν συμπληρωματικά στοιχεία από αυτά που ρητά προβλέπει ο νόμος (και τα οποία είναι εξαιρετικά πιο λίγα από αυτά που ζητάνε στην Ελλάδα), καθώς και στοιχεία που κάνουν τη μελέτη πιο κατανοητή).

- Δίνει προθεσμία 3 μηνών στον αιτούντα να συμπληρώσει αυτά τα στοιχεία.

- Αν στους 3 μήνες δε συμπλη-

χώρα μας συνήθως ζητάνε πιστοποιητικά άλλων κρατικών υπηρεσιών, οι οποίες φυσικά για να σταδώσουν ζητάνε και αυτές πιστοποιητικά άλλων δημοσίων υπηρεσιών κλπ. κλπ.

Φάση Β: Έγκριση άδειας

Γαλλία:

- Η υπηρεσία ζητά από άλλες κρατικές ή δημοτικές υπηρεσίες τη γνώμη τους. Οι άλλες υπηρεσίες έχουν προθεσμία ενός μήνα να απαντήσουν. Αν δεν απαντήσουν, η γνώμη τους θεωρείται θετική και η υπόθεση προχωρά. Αν είναι αρνητική η γνώμη τους, η υπόθεση κλείνει αρνητικά.

Πολεοδομική νομοθεσία για την έκδοση οικοδομικών αδειών

Ελλάδα - Γαλλία... μήπως να γίνει μια νέα συμμαχία;

του **Αθ. ΖΟΥΛΙΑ***

τούντα πολίτη, μια εξαιρετικά μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και μια εντυπωσιακή μείωση γραφειοκρατικών εμπλοκών!

Αίτηση οικοδομικής άδειας

- Η αίτηση για οικοδομική άδεια (ή άδεια κατεδάφισης) υποβάλλεται σε 10 αντίτυπα στην αρμόδια Υπηρεσία της Δημαρχίας.

Τα δέκα αντίτυπα είναι απαραίτητα γιατί η αρμόδια υπηρεσία φροντίζει να ρωτήσει υπηρεσιακά κάθε άλλη κρατική εμπλεκόμενη υπηρεσία που θα πρέπει να γνωμοδοτήσει.

Στη χώρα μας, ο αιτών είναι υποχρεωμένος να τρέχει από υπηρεσία σε υπηρεσία για να αποδείξει ότι το οικοπέδο του δεν είναι δάσος, αρχαιολογικό μνημείο, ρέμα ή παραλία, για να μην αναφερθούμε και σε άλλες πρωτότυπες ιδέες ελεγκτών μηχανικών που δεν

ρωθεί ο φάκελος, η υπόθεση κλείνει αρνητικά. Αν συμπληρωθούν, περνάμε στη φάση Β.

Ελλάδα:

Στη χώρα μας η υπηρεσία κάνει ένα έλεγχο «στα πεταχτά» με την παραλαβή της αίτησης και μετά τη χρέωση στο μηχανικό ελέγχου μπορεί να περάσουν και 6-7 μήνες για να ασχοληθεί με το φάκελο «λόγω φόρτου εργασίας». Μετά τους 7 μήνες, όταν πλέον τα όρια θα είναι πολύ στενά λόγω του περιήφου 9μήνου, τις πιο πολλές φορές ο αρμόδιος ελεγκτής «εφευρίσκει» ένα απίθανο δικαιολογητικό μη προβλεπόμενο από το νόμο για να έχει κάποια δικαιολογία με το τέλος του 9μήνου για επιστροφή του φακέλου.

Η σημαντική διαφορά στο θέμα της πληρότητας είναι ότι τα ζητούμενα δικαιολογητικά στη Γαλλία είναι κυρίως στην αρμοδιότητα του αρχιτέκτονα της άδειας, ενώ στη

Στην περίπτωση θετικής γνώμης και αν η υπηρεσία Πολεοδομίας δεν έχει κάποιο λόγο άρνησης (παράβαση κανονισμών, κακή αρχιτεκτονική κλπ.) τότε δίνει την άδεια. Είναι υποχρεωμένη να δώσει την άδεια το πολύ σε 6 μήνες από τη στιγμή που ο φάκελος θεωρείται πλήρης, με απολύτως δική της ευθύνη. Ο αιτών δεν εισέρχεται στη διαδικασία αυτή παρά μόνο σπάνια για τυχόν διευκρινίσεις. Αν η υπηρεσία δεν απαντήσει σε 6 μήνες, η άδεια θεωρείται θετική.

Επισημαίνουμε ότι στο φάκελο για την άδεια κατατίθεται μόνο τοπογραφικό και διάγραμμα κάλυψης και φυσικά όψεις του κτιρίου. Επίσης, απαιτείται η μελέτη ενσωμάτωσης του κτιρίου στον περιβάλλοντα χώρο (φυσικό και δομημένο) με τρισδιάστατα σχέδια που δείχνουν την υπάρχουσα κατάσταση και τη μελλοντική, τα υλικά κατασκευής, τα χρώματα κλπ.

Δεν απαιτούνται στατικά και μη-

χανολογικά ούτε καν κατόψεις του κτιρίου, εκτός από την κάτοψη της γενικής διάταξης που δείχνει τους χώρους για τη θέση των σκουπιδιών, τις θέσεις στάθμευσης για αυτοκίνητα ή ποδήλατα, προσβάσεις αναπήρων κλπ. Τα σχέδια τα υπογράφει αρχιτέκτων μηχανικός που έχει και την ευθύνη του έργου.

Στην Άδεια καθορίζεται και η κατασκευαστική εταιρεία ή ο κατασκευαστής του έργου. Αυτός που υπογράφει την αίτηση θεωρείται ο ιδιοκτήτης ή ο εξουσιοδοτημένος ιδιοκτήτης του κτιρίου. Η υπηρεσία δεν ελέγχει πλέον το ιδιοκτησιακό, καθώς αφορά σχέσεις ιδιωτικού δικαίου.

Ο κατασκευαστής ή η κατασκευαστική εταιρεία, η οποία οπωσδήποτε περιλαμβάνει υπεύθυνο πολιτικό μηχανικό, αρχιτέκτονα εφαρμογής και μηχανολόγο, είναι υπεύθυνη για τη σύνταξη των κατασκευαστικών σχεδίων εφαρμογής, τα οποία δεν υποβάλλονται

* Δρ. Αρχιτέκτων - Πολεοδόμος

στην Πολεοδομική Υπηρεσία (στα δημόσια κτίρια υποβάλλεται υποχρεωτικά ειδική μελέτη πυρασφάλειας, καθώς και μελέτη για την εξυπηρέτηση των αναπήρων). Μέθοδος «αυτεπιστασίας», δηλαδή δυνατότητα σε κάθε ιδιώτη να κτίζει με δική του ευθύνη (χωρίς ευθύνη μηχανικού) με συνεργεία αλλοδαπών ή ημεδαπών απλά δεν νοείται.

Ελλάδα:

Στη χώρα μας ο αρμόδιος μηχανικός ελέγχου δεν ρωτά άλλη υπηρεσία ακόμα και αν βρίσκεται στο διπλανό γραφείο του ίδιου κτιρίου. Δεν υπάρχει καμία προθεσμία για να απαντήσουν οι αρμόδιοι στο αίτημα του πολίτη, αν δεν προλάβουν να εκδώσουν την άδεια, φταίει πάντα εξ ορισμού ο ιδιώτης με το μηχανικό του. Ζητάνε ένα σωρό μελέτες (στατικά, μηχανολογικά, υδραυλικά κλπ., μια απίστευτη χαρτούρα που δεν έχουν πού να τη φυλάξουν. Και η οποία χαρτούρα, αν και όταν βγει η άδεια, λόγω της περιφέρειας ελληνικής μεθόδου κατασκευής μικρών και μεσαίων κτιρίων, της «αυτεπιστασίας», στην οποία συνήθως υπάρχει πλήρης παράκαμψη του αρχιτέκτονα της αδείας, είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα πάει στα σκουπίδια. Η λύση στο ελληνικό πρό-

βλημα δεν είναι η απαίτηση για περισσότερες μελέτες που ούτως ή άλλως δεν ελέγχουν, αλλά φυσικά είναι η ολοκληρωτική κατάργηση της αυτεπιστασίας ως μέθοδος κατασκευής κτιρίων.

Αναθεωρήσεις αδειών

Γαλλία:

Ισχύει η ίδια διαδικασία της αρχικής άδειας, αν δεν έχουν κατασκευασθεί οι αιτούμενες αλλαγές. Αν έχουν κατασκευασθεί οι αιτούμενες αλλαγές, υποβάλλεται νέα αίτηση για έγκριση των αλλαγών. Αν οι αλλαγές εγκριθούν, χορηγείται απλά μια νέα άδεια έγκρισης. Αν δεν εγκριθούν οι αλλαγές, καλείται ο αιτών (process verbal) να αποκαταστήσει το έργο στην αρχική του μορφή σε διάστημα 3-4 μηνών (είναι ανάλογο του έργου). Αν δεν αποκατασταθεί η νόμιμη κατάσταση, εντός της προθεσμίας, ακολουθεί πρόστιμο.

Ελλάδα:

Τα πάντα είναι συγκεχυμένα. Οι ερμηνείες ποικίλλουν ακόμα και στο ίδιο Πολεοδομικό Γραφείο. Υπάρχουν και απόψεις που υποστηρίζουν ότι σε κάποιο μεγάλο έργο 3.500 τ.μ. θα πρέπει να σταματήσουν οι οικοδομικές εργασίες για να γίνουν με αναθεώρηση κάποιες αλλαγές σε ένα λουτρό 4 τ.μ. Η κατάθεση στο φάκελο μελετών, όπως π.χ. Υδραυλικών - Αποχέτευσης κλπ., μπορεί σε αρκετές περιπτώσεις να αποβεί «μοιραία», αν στη διάρκεια της κατασκευής αποφασισθεί η αλλαγή θέσης μιας ντουζιέρας κλπ. Γενικά και να θέλεις να αγιάσεις δεν μπορείς.

Στοιχεία που περιλαμβάνει ο φάκελος

Γαλλία:

- Έντυπο Αδείας με τ.μ. και όλα τα στοιχεία του ιδιοκτήτη και του αρχιτέκτονα
- Άδεια χωρίς υπεύθυνο αρχιτέκτονα δεν νοείται
- Τεχνική περιγραφή υπαρχόντων και φωτογραφίες

- Τεχνική περιγραφή του προτιμώμενου έργου
- Υψόμετρα οικοπέδου - τοπογραφικό
- Γενικό σχέδιο ευρύτερης θέσης (plan de situation)
- Plan masse
- Κάτοψη ισογείου διαμόρφωσης ελεύθερων χώρων (περιβάλλοντος χώρου)
- Όψεις - Τομές
- Τρισδιάστατα μελλοντικής κατάστασης και ενσωμάτωσης σε περιβάλλοντα χώρο.

Δεν υπάρχουν φορολογικά (αυτά πληρώνονται μετά την έκδοση της αδείας στις αρμόδιες υπηρεσίες) και το θέμα των αμοιβών του κάθε αρχιτέκτονα από τον ιδιοκτήτη είναι απλά δική τους υπόθεση.

Ελλάδα:

Στη χώρα μας, τυπικά ζητάνε, για την αρχική κατάθεση του φακέλου, την αρχιτεκτονική μελέτη, τις εγκρίσεις των υπηρεσιών (Αρχαιολογία - Δασαρχείο κλπ.), τη θερμομόνωση (!!!), την παθητική πυρασφάλεια, και το περίφημο πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας ισχύος 2-3 μηνών (το οποίο φυσικά λήγει στο διάστημα του 9μήνου και έτσι το ζητάνε τουλάχιστον 3-4 φορές). Μετά την αρχική έγκριση, και την έγκριση ΕΓΠΑΕ στα κτίρια όπου απαιτείται, ακολουθεί η χαρτούρα των μελετών που προανέφερα (στατικά, μηχανολογικά κλπ.), τις οποίες εκ του νόμου δεν ελέγχει κανείς (απλά τις θεωρεί, διότι φυσικά είναι αδύνατον να τις ελέγξει και διότι φυσικά υπεύθυνος γι' αυτές είναι ο μηχανικός που τις υπογράφει και που αμείβεται γι' αυτό). Ακολουθούν φορολογικά

κλπ. γραφειοκρατικά πολύπλοκες διαδικασίες.

Συμπεράσματα

Θα πρέπει αρχικά να ξεκαθαρίσουμε ότι το πρόβλημα στην Ελλάδα είναι κυρίως θέμα θεσμικό, δηλαδή κακής και προβληματικής νομοθεσίας και δεν είναι θέμα διεφθαρμένων ατόμων (στην περίπτωση αυτή θα ήταν πολύ απλά τα πράγματα). Υπάρχουν κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις ατόμων που χρησιμοποιούν το καώδες της νομοθεσίας με καχύποπτες και αυθαίρετες περιοριστικές ερμηνείες των διατάξεων, για να εξαναγκάσουν τον πολίτη σε συναλλαγές, αλλά πιστεύω ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ελεγκτών μηχανικών προσπαθεί να λειτουργήσει φιλότιμα μέσα στο καώδες, ασαφές και αντιφατικό νομοθετικό πλαίσιο και συχνά κάτω από συνθήκες τρομοκρατίας.

Ελπίζω ότι οι σύλλογοι και τα θεσμοθετημένα όργανα του επιστημονικού και τεχνικού κόσμου θα αναλάβουν τις δέουσες πρωτοβουλίες για την αξιοπρέπεια της πολεοδομικής νομοθεσίας και την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, με αλλαγή του τρόπου έκδοσης οικοδομικών αδειών και ενίσχυση των αρμόδιων υπηρεσιών, ώστε να λειτουργούν με γνώμονα την υποχρέωσή τους για βοήθεια των αιτούντων, για την πραγματοποίηση των αιτημάτων τους στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας.

Είναι σημαντικό να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην παραγωγή νομοθετικού πλαισίου που θα αλλάζει ρητά και με σαφήνεια τη φιλοσοφία των σχέσεων πολίτη και κράτους.

*1. Τα στοιχεία και τις πληροφορίες για τον τρόπο έκδοσης αδειών στο Παρίσι και στη Γαλλία, μας τις έδωσε ο διευθυντής της Υπηρεσίας Εκδόσεως Αδειών του Σου Τομέα του Παρισιού (το Παρίσι είναι χωρισμένο σε 6 τομείς). Ioannis Valougeorgis Architecte en chef
Chef de la 5e circonscription
Sous Direction du Permis de Construire et du Paysage de la Rue (SDPCPR)
Direction de l'Urbanisme (DU) Mairie de Paris*